

energiavirasto

Ajankohtaista kestävyyskriteeritodentamisesta

Juristi Anni Kuusmin & johtava asiantuntija Mari Tenhovirta

Todentajainfo 8.9.2022

Reilua energiaa

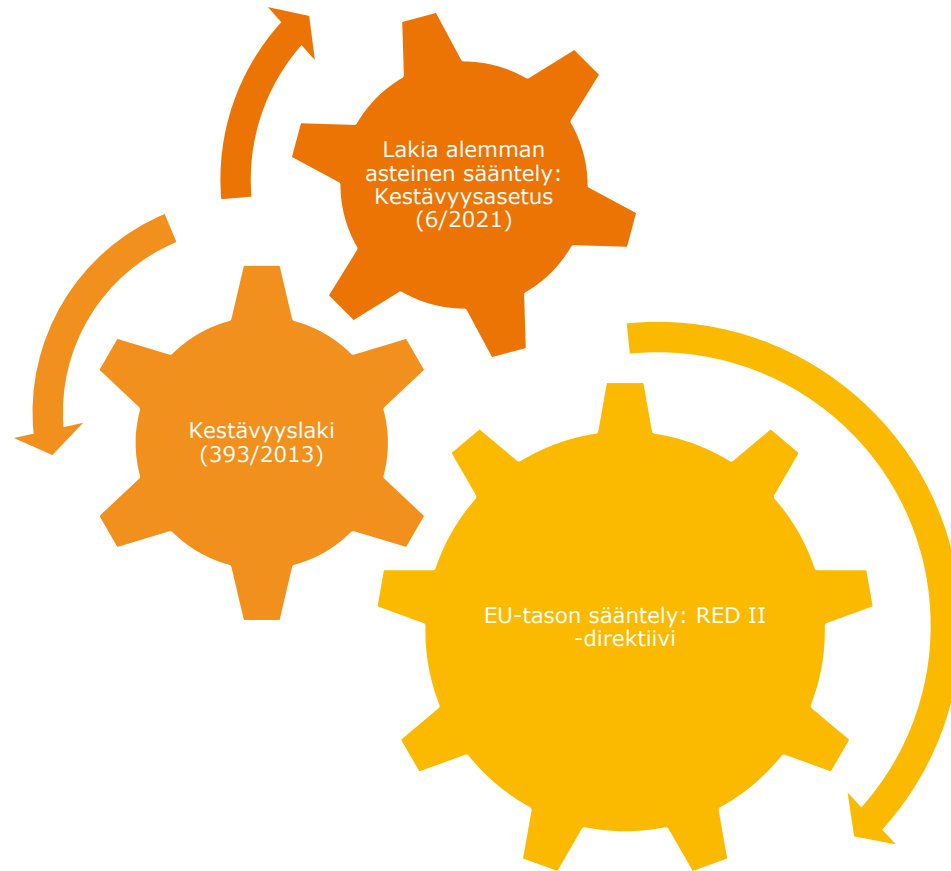

energiavirasto

Lainsäädäntökatsaus

Reilua energiaa

Lainsäädännön taustaa

Lisäksi:

- hallituksen esitykset
- oikeusperiaatteet
- oikeuskäytäntö
- oikeuskirjallisuus
- Energiaviraston ohjeet ja linjaukset

Biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden kestävyys

- Kestävyys on osoitus siitä, että täyttää kestävyyslaissa ja RED II –direktiivissä säädetyt kestävyyskriteerit
 - Varmistetaan, että polttoaineet on tuotettu kestävällä tavalla
- Kestävyys osoitettava esim. taloudellisen etuuden saamiseksi tai velvoitteen täyttämiseksi
 - Velvoite tulee yleensä muusta lainsäädännöstä tai valtionavustuspäätöksestä, mutta voi olla myös suoraan kestävyyslain nojalla

Kestävyysjärjestelmä

- Kestävyyden voi osoittaa joko Energiaviraston hyväksymällä kestävyysjärjestelmällä tai Euroopan komission hyväksymällä vapaaehtoisella järjestelmällä
 - Toiminnanharjoittaja voi antaa kestävyystodistuksia polttoaine- ja raaka-aine-eristä
 - Vapaaehtoiset jakelijat voivat myös sopia kestävyys osoittamisesta yhdessä
- Kestävyysjärjestelmässä kuvataan mm.
 - raaka-aineet, polttoaineet, kestävyyskriteerien täyttyminen
 - ainetase
 - riskienhallinta
 - Järjestelmän oltava tarkka, luotettava ja väärinkäytöksiltä suojattu

Kestävyysasetus

- VNA:n biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista, 6/2021 (nk. Kestävyysasetuksen) pääkohtia:
 - Laitoksen kokonaislämpötehon määrittäminen
 - KHK-päästövähennyksen laskenta
 - Kestävyystodistuksen sisällön kuvaus lakia tarkemmalla tasolla
 - Kestävyysskriteeriselvityksessä ilmoitettavien tietojen tarkennus
 - Tarkennusta ainetaseeseen
 - Pysyvät muutokset, joista toiminnanharjoittajan ilmoitettava Energiavirastolle
 - Todentajan pätevyysalueet

Kestävyysskriteeritodentamisen pätevyysalueet

Pätevyysalueista säädetään nk. Kestävyyssasetuksen (6/2021) 8 §:ssä

Pakollinen

- ainetaseen ja alkuperäketjun hallintamenetelmät

Vapaaehtoiset

- KHK-päästövähennyksen laskenta
- metsäbiomassat
- maatalouden biomassat
- jäte- ja tähderaaka-aineet

Metsätalouden biomassat

- = metsätaloudesta peräisin oleva biomassa, myös metsätalouden jäte ja tähde, sekä muu metsäbiomassa
 - Maa- ja hankinta-aluekohtaiset kriteerit, kestävyyslain 10 ja 10a §:t
- Todentaminen vaatii puukaupan, metsäsuunnittelun ja niihin liittyvien dokumenttien tuntemusta
 - Todentajan on osattava tulkita metsähakkeen alkuperätietoja sisältäviä dokumentteja
- Todentajilla, joilla on tuotantotuen metsähakepätevyys on yleensä hyvät lähtökohdat ottaa haltuun kestävyystodentamisen metsätalouden biomassat -pätevyysalue

Maatalouden biomassat

- = maatalouden tuottama biomassa, sis. maataloudesta ja maatalousmaasta peräisin olevat jätteet ja tähteet, sekä muun maatalousbiomassan
 - Maatalouden biomassojen kestävyyskriteerit kestävyyslain 7-9 §:t liittyen biologiseen monimuotoisuuteen, maankäytön muutoksiin ja turvemaiden kuivattamiseen
- Maatalousmaan jätteitä ja tähteitä koskevat seuranta- ja hallintasuunnitelmat maan laatuun ja maaperän hiileen kohdistuviin vaikutuksiin puuttumiseksi
 - Luken selvitys sekä Energiaviraston ohjeet aiheesta löytyvät viraston verkkosivuilta

Jäte- ja tähderaaka-aineet

- Vaatii jäte- ja tähderaaka-aineiden tuntemusta, esim.
 - Metsäteollisuuden jätteet ja tähteet
- Muista kuin maataloudesta, vesiviljelystä, kalastuksesta ja metsätaloudesta suoraan peräisin olevista jätteistä ja tähteistä tuotettujen polttoaineiden tulee täyttää ainoastaan 6 §:ssä säädetty kestävyyskriteeri (KHK-vähennyskriteeri)
- Esim. jätelaki ja sivutuoteasetus tulkinnan tukena

KHK-päästövähennemän laskenta

- Pätevyysalue on siirretty pakollisista vapaaehtoiseihin, sillä ennen 1.1.2021 käyttöön otettujen biomassavoimalaitosten ei tarvitse täyttää KHK-kriteeriä
- Biopolttoaineen, bionesteen ja biomassapolttoaineen elinkaarenaikaisten päästöjen laskenta RED II:n mukaan
 - Laskut, oletusarvot tai niiden yhdistelmä
 - Järjestelmän raja
 - Päästöjen allokointi

Ainetaseen ja alkuperäketjun hallintamenetelmät

- Ainoa pakollinen pätevyysalue
- Sis. biopolttoaineiden, biomassapolttoaineiden ja bionesteiden tuotantoketjun raaka-aineista jakeluun tai sähkön, lämmön ja jäähdytyksen tuotantoon

Ajankohtaista

- Opt-in laitosten haettava Energiavirastolta kestävyysjärjestelmän hyväksyntää vuoden loppuun mennessä
 - Laitoksille tulossa vielä tiedote ja ohjeet KEKRI-järjestelmän käyttöön
- Vapaaehtoisten jakelijoiden haettava jakeluvelvoitteen piiriin syyskuun loppuun mennessä
 - Voi tarkoittaa lisää kestävyysjärjestelmän hyväksymishakemuksia ja tarvetta todentamiselle

Viimeisimpiä säädösmuutoksia

- HE-luonnos kestävyyslain 2 ja 38 §:n muutoksesta
- Myös pienimpien toiminnanharjoittajien (yli 1 GWh tuottavat, mutta alle 2 MW laitokset -> n. 45 kpl) tulisi jatkossa osoittaa kestävyys (käytännössä hakea kestävyysjärjestelmän hyväksyntää Energiavirastolta), jos ehdotettu muutos tulisi voimaan
 - Biokaasu on tullut verolliseksi v.22 alusta → viittaus nk. sähköverolakiin tulossa siis myös kestävyyslakiin
 - Muutos ollut kommentointikierroksella, valmistelu kesken
- Odotamme osaa RED II –direktiivin mukaisista delegoiduista säädöksistä edelleen
 - metsäbiomassojen ohjeistuksen osalta seuraava kokous tulossa 14.9., viime kokouksessa Komissio ei saanut hyväksyntää

Todentajien lausunnot kestävyydestä

Esityksen sisältö

- Todentajan lausunto hyväksymishakemuksen yhteydessä
 - Kestävyyssjärjestelmän vaatimustenmukaisuuden arviointi
- Todentajan lausunto kestävyyskriteeriselvityksen yhteydessä
 - Kestävyyssjärjestelmän noudattamisen arviointi, "vuositodennus"
- Erityisesti KEKRI-laitosten näkökulmasta

Todentajan lausunnon rooli kestävydessä

- Energiavirasto on todentajan lausunnon varassa siinä onko kestävyysjärjestelmä vaatimusten mukainen ja noudattaako toiminnanharjoittaja hyväksyttyä kestävyysjärjestelmää
 - Jos asia ei selviä meille lausunnosta, pyydämme työraportin ja lisäksi selvitystä tarpeen mukaan
- Hyvää pitää mielessä lausuntoa kirjoittaessa
 - Selkeä kannanottolausunnon jokaiseen kohtaan: onko asia kunnossa vai ei
 - Selkeä kuvaus tilanteesta
 - Onko poikkeama vai huomio
 - Arvio siitä kuinka merkittävästä asiasta on kyse – vaarantuuko kestävyiden osoittaminen?

Todentajan lausunto kestävyysjärjestelmän vaatimustenmukaisuudesta

- Hyväksymishakemus ja muutoshakemus
- Täyttääkö kestävyysjärjestelmä kestävyyslaissa säädetyt edellytykset
- Tuottaako kestävyysjärjestelmä tiedon siitä että vaaditut kestävyyskriteerit täyttyvät
- Todentajan havaitsemat puutteet tai virheet
- Vastaako dokumenteissa kuvattu kestävyysjärjestelmä todellisuutta
- Muutoksen osalta myös miten muutos vaikuttaa kestävyysjärjestelmään kokonaisuutena
- Miten todentaja on tullut lausunnossa esittämiinsä johtopäätöksiin
 - Työraportissa vielä tarkemmin

Huomioita KEKRI-laitosten hyväksymishakemuksista

- Raaka-aine ja polttoaine menevät sekaisin
 - Voivat olla myös sama, jos polttoaine ei koostu eri raaka-aineista
- Biomassapolttoaineilla tuotetun sähkön/lämmön/jäähdytyksen määrä
 - Kestävyyssjärjestelmän tulee tuottaa nimenomaan **biomassalla tuotettu osuus**
 - Liittyy myös ainetaseeseen
- Riskienhallinnassa on usein täydennettävää
- Biokaasun kestävyys osoittaminen KEKRI-laitoksilla
 - Kestävyystodistus, jos on saatavilla
 - Biokaasu (polttoaine) ja raaka-aineet tulee lisätä kestävyysjärjestelmään

Kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen

- Toiminnanharjoittajan on säännöllisesti annettava Energiaviraston hyväksymälle todentajalle toimeksianto tarkastaa, että kestävyysjärjestelmää noudatetaan hyväksymispäätöksen mukaisesti (Kestävyyslain 20 §)
 - Tarkastus tulee suorittaa vuosittain (hyväksymispäätöksen mukaisesti)
- Lausunto: Noudattaako toiminnanharjoittaja hyväksyttyä kestävyysjärjestelmää käytännössä?

Todentajan laituskäyntivaatimukset

- KEKRI-järjestelmän laitoksilla kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastamisen yhteydessä tulee tehdä laituskäynti
 - Hyväksymishakemuksen yhteydessä
 - **Kun kestävyysjärjestelmän noudattamista tarkastetaan ensimmäistä kertaa**
 - **Hyväksymispäätöstä seuraava tarkastus**
 - Kun kestävyysjärjestelmässä on tapahtunut pysyviä muutoksia (kestävyysjärjestelmän muutos- tai siirtohakemus, ks. Päätöksen määräykset)
 - Kun edellisestä laituskäynnistä on kulunut kolme vuotta
- Laituskäynnin voi jättää väliin ainoastaan Energiaviraston suostumuksella
 - Pyynnön jättää käynti väliin voi tehdä todentaja

Lausunto noudattamisen tarkastamisesta

- Jos TH:lla muutos sisällä, todentajan hyvä mainita asiasta lausunnossa, sekä tehdä selväksi miten muutos on huomioitu todentamisessa
 - Samalla laitoskäynnillä voi tehdä noudattamisen tarkastamisen ja muutoshakemukseen liittyvän todennuksetn
- Jos samassa lausunnossa/samalla todennuksella tehty myös muutoshakemuksen todennus, tulee selvästi erotella mitä lausunnossa on arvioitu: hyväksyttyä kestävyysjärjestelmää vai muutoshakemusta
 - Pääsääntöisesti toimintaa laitoksella verrataan hyväksyttyyn kestävyysjärjestelmään, mutta voi olla tapauskohtaisia eroja, jos esimerkiksi toiminta laitoksella on muuttunut huomattavasti, eikä hyväksytty kestävyysjärjestelmä enää kuvaa sitä
- Todentajaohje: kestävyysjärjestelmän noudattamisen tarkastaminen
 - Pätee myös biomassapolttoaineiden kohdalla
 - Pääperiaatteet kunnossa, pieniä päivityksiä tehdään talven aikana

Noudattamisen tarkastaminen – KEKRI-laitokset

- Hyväksymishakemuksissa pitkä käsittelyaika
 - Pitkä aika ensimmäisen ja toisen todennuksen välillä
 - Kestävyysjärjestelmä on muuttunut hakemuksen käsittelyn aikana (täydennyskierrokset), mahdollisesti myös muutoksia toiminnassa laitoksella
- Tämä on otettava huomioon kun kestävyysjärjestelmän noudattamista todennetaan ensimmäistä kertaa
 - Erityisen huolellinen vuositodennus peilaten Energiaviraston hyväksymään kestävyysjärjestelmään
 - Kaikki havainnot ylös, myös pienet tai ei kovin merkittävät - ei voi kirjata ”liikaa”

Ainetaseen tarkastaminen

- Kestävyysskriteeriselvityksessä tiedot raportoidaan toimittajittain, joten erät voivat olla pieniä
- Noudattamisen tarkastamisessa vaadittu neliöjuuriotanta antaa valtavan määrän eriä tarkastettavaksi
- Todentaja voi kuitenkin tarkastella yhtenä eränä isompaa joukkoa pieniä eriä, kunhan niiden kestävyysominaisuudet ovat samat
 - Perustelut tarkastuskertomukseen

**Erä=polttoaine tai raaka-
aine jolla samat
ominaisuudet niiltä osin
kuin kestävyyskriteerejä
niihin sovelletaan**

Esim. metsätalouden tähteet joiden
alkuperä on sama (kun sovelletaan
pelkkää alkuperäkriteeriä)

Kestävyysskriteeriselvitykset ja todentajan lausunto KEKRI-järjestelmässä

- Kestävyysskriteeriselvitykset jätetään KEKRI-järjestelmässä
- Toiminto viedään KEKRIin syksyn 2022 aikana ja on käytettävissä alkuvuodesta 2023
- Kestävyysskriteeriselvitys ja todentajan lausunto on teknisistä syistä jaettu eri prosesseiksi KEKRIssä.
 - Ne voi aloittaa ja jättää toisistaan riippumatta
 - Ne kirjataan eri asioiksi ja siten eri diaarinumeroille Energiaviraston arkistossa

Biomassapolttoaineista ja bionesteistä tuotetun sähkön, lämmön ja jäähdytyksen määrä

Sähkö (MWh) ⓘ

Lämpö (MWh) ⓘ

Jäähdytys (MWh) ⓘ

KEKRI-laitosten kestävyyskriteeriselvitykset keväällä 2023

- Viimeistään 31.1.2023 hyväksytyt KEKRI-järjestelmän laitokset jättävät kestävyyskriteeriselvityksen keväällä 2023 (DL 31.3.2023)
 - **N. 80 laitosta hyväksytään tammikuun loppuun mennessä**
 - Helmikuussa 2023 ja sen jälkeen hyväksytyt laitokset selvityksen vasta keväällä 2024
- Kestävyyskriteeriselvitys jätetään koskien vuosia 2021 ja 2022
- Vuositodennuksen todentajan lausunto tulee myöskin jättää viimeistään 31.3.2023

Todentajan lausunto KEKRIssä keväällä 2023 (Noudattamisen tarkastaminen)

- Todentajan lausunto tehdään jatkossa KEKRIssä (KEKRI-laitosten osalta)
 - Sisältö vastaava kuin nykyisessä paperilomakkeessa
 - Toiminnanharjoittaja lähettää lausuntopohjan KEKRIssä todentajalle -> todentaja tekee lausunnon ja allekirjoittaa sen -> toiminnanharjoittaja jättää lausunnon Energiavirastolle (allekirjoittaa)
- Lausunto ja toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriselvitys käsitellään eri asioina ja saavat eri diaarinumerot Energiaviraston arkistossa

Tulevat tilaisuudet

- Webinaari kestävyyskriteeriselvityksen jättämisestä KEKRI:n laitoksille 15.2.2023
 - Demo ilmoituksen jättämisestä KEKRIssä
 - Mahdollista käydä läpi myös todentajan lausunnon jättäminen, jos koetaan tarpeelliseksi
- Webinaari kestävyyskriteeriselvityksistä ja jakeluvelvoiteilmoituksista vapaaehtoisille jakelijoille myös 15.2.2023
- Uusiutuvan energian ajankohtaispäivä 17.1.2023, Paasitorni
- Energiaviraston todentajainfo 7.9.2023

Kiitos!

kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi

energiavirasto